

Tot de volwassenheid ons scheidt...

Sluit je een opvoedingscontract of is zorg voor je kind de normaalste zaak van de wereld ?

door **Katrijn Serneels**

De Morgen **14-10-2005**

Ego

Ik beloof je lief te hebben in goede en slechte tijden, je te verzorgen als je ziek bent, naar jou te luisteren als je problemen hebt. Tot... je volwassen bent. Pedagoog Hans van Crombrugge pleit in het nieuwe boek *Waanzin van het gezin* voor een opvoedingscontract, waarbij ouders uitdrukkelijk het engagement aangaan om voor hun kind te zorgen en het lief te hebben. 'Net zoals een samenlevingscontract of trouwbelofte, kunnen mensen het engagement aangaan om er voor hun kind te zijn tot het volwassen is.' Want een kind mag je nooit opgeven. En dat gebeurt nu soms wel.

Door KATRIJN SERNEELS

Je moet zot zijn om kinderen te krijgen of te trouwen.' Zo denken sommige mensen vandaag over het gezin. "We leven veel langer, en dat maakt het ook moeilijker voor sommige mensen om beslissingen voor het leven te nemen, zoals trouwen of kinderen krijgen", zegt Gaby Jennes, directrice van het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen, waar donderdag het nieuwe boek *Waanzin van het gezin* werd voorgesteld. "Een gezin vandaag de dag combineren met de rest van je leven, het is namelijk niet evident. Vandaar die titel: volgens sommigen is het waanzin om eraan te beginnen."

'Je moet blijven gaan voor je kinderen, ook als het lastig wordt'

Wie voor een gezin kiest, heeft het niet altijd makkelijk met zijn kinderen. "Er is wel een grote geestdrift, een groot verlangen om die kinderen te krijgen, maar dat enthousiasme moet je volhouden", zegt professor Hans Van Crombrugge, docent pedagogiek aan de Universiteit Gent en het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen. "Je moet de wilskracht opbrengen om te blijven gaan voor die kinderen, ook als het lastig wordt. Ik las laatst het verhaal over een koppel dat een kind had geadopteerd en dat kind terugbracht naar de adoptiedienst omdat het niet aan hun verwachtingen voldeed. Niet dat het geen blauwe ogen had, het ging om een kind met een nogal moeilijk karakter, aldus die adoptieouders."

Maar de band met een kind is net als een huwelijk, een band voor het leven, en daar wringt het schoentje wel eens. "Duurzame relaties, waarin mensen zich echt engageren voor hun partner en kinderen, zijn nog steeds de beste gezinsvorm", stelt Gaby Jennes. "Daarmee bedoel ik niet: we moeten terug naar het traditionele gezin, waar de vrouw aan de haard zit. In geloof niet dat een makkelijkere combinatie gezin-arbeid de redding zal betekenen voor duurzame relaties, of dat je bij een partner moet blijven met wie het fundamenteel fout zit voor het goed van het gezin en de kinderen."

De oplossing ligt misschien wel in een opvoedingscontract, gelooft pedagoog Hans van Crombrugge. "Zo'n contract zie ik als het uitspreken van een engagement, en dat juridisch ook laten vastleggen, net als een samenlevingscontract. Natuurlijk biedt zo iets niet de garantie dat je je kinderen liever zult zien. Toch willen mensen trouwen en tekenen ze samenlevingscontracten. Wie zich ten overstaan van zijn omgeving en de maatschappij engageert om een duurzame

relatie aan te gaan, kan ook aansprakelijk worden gesteld als hij of zij die belofte breekt."

Met een opvoedingscontract kun je niet zeggen: ach die kinderen, eigenlijk is dat toch te lastig. Dat ouderschap een lastige zaak kan zijn, ontkent Van Crombrugge niet, maar je mag een kind niet opgeven. "Je moet keuzes maken in de opvoeding: wat wil ik, wat vind ik belangrijk in mijn gezin? Sommige mensen durven niet te kiezen, durven niet op te voeden, en dan krijg je problemen zoals verweerde kinderen. Een contract dwingt je om voor je eraan begint na te denken over wat je in je opvoeding wilt."

Onderzoek

Tien procent van de jongeren in Vlaamse gezinnen heeft gedragsproblemen, bij de gescheiden gezinnen loopt dat op tot 25 procent. Dat vraagt om onderzoek naar het welbevinden en gezinsklimaat in moderne gezinsvormen, vindt het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen. In het boek *Waanzin van het gezin* wordt dan ook nieuw onderzoek voorgesteld naar 'hechtingspatronen in uiteenlopende gezinsvormen'. Bij kinderen van elf tot twaalf blijkt het geen significant verschil te maken of ze nu in een eenoudergezin, een traditioneel of een nieuw samengesteld gezin wonen: hun welbevinden is even hoog, aldus psycholoog Danny Verstraeten. In het tweede luik, waar naar adolescenten tussen vijftien en zestien werd gekeken, zijn er wel verschillen tussen de verschillende gezinsvormen. Niet in welbevinden, maar wel als het om het gezinsklimaat gaat. In traditionele gezinnen wordt het gezinsklimaat door de tieners positiever ervaren dan in eenoudergezinnen of nieuw samengestelde gezinnen. "Kinderen in de puberteit maken het de ouders niet makkelijk, het gezin staat onder druk, en die druk kunnen traditionele gezinnen blijkbare beter dragen", zegt psychologe Nancy Van Ranst. "Zo'n gezin vormt ook al langer een geheel, bij eenoudergezinnen of nieuw samengestelde gezinnen is het misschien nog wat meer zoeken tot je de juiste aanpak vindt."

Uit het hechtingsonderzoek blijkt ook dat ouders die zelf veilig en goed gehecht zijn opgegroeid vaker zelf veilig gehechte kinderen opvoeden. Verstraeten: "Elk kind hecht zich wel, maar sommigen met angst: die zijn onveilig gehecht. Je hebt een veilige hechting nodig om tot autonomie te komen. Kinderen die onveilig gehecht zijn, ervaren meer mentale problemen in hun latere leven."

Waanzin van het gezin. Duurzame relaties en opvoeden in de 21ste eeuw, Uitgeverij Lannoo, 288 pagina's, 19,95 euro

3 x Opvoeden: doe ik het goed? door Katrijn Serneels

De Morgen: **14-10-2005**

Ego

Het goed opvoeden van kinderen lijkt vandaag een quasi onmogelijke zaak. Wie heeft er gelijk, en wat is de beste opvoedingsstrategie? Pedagoog Hans Van Crombrugge geeft uitleg bij drie vaak gebruikte opvoedingsstrategieën.

1 Ik doe het goed, want ik lees er boeken over

Ouders nemen hun toevlucht tot informatie in boeken en onderzoeken, of kunnen een beroep

doen op opvoedingsondersteuning. Maar er is erg veel informatie beschikbaar, en de informatie die je verzamelt, is vaak contradictorisch. In plaats van op zoek te gaan naar meer informatie, moet je je eerst afvragen wat je eigenlijk het belangrijkste vindt in je opvoeding. Wat wil je bereiken met je opvoeding? En waarom?

2 Ik doe het goed, want ik gebruik mijn gezond verstand

Je hebt geen boeken nodig, maar gezond verstand. Dat hoor je steeds meer vandaag. De redenering daarachter is vaak: mijn eigen ouders en grootouders hadden ook geen boeken, en ze deden dat toch ook goed, dus waarom zouden we het ook niet doen zoals zij? Met teruggrijpen naar je eigen opvoeding is niks mis, zolang je niet vervalt in traditionalisme en terug wilt naar bomma's tijd.

3 Ik doe het goed, want ik doe het in overleg met mijn kind

Wij praten veel, wij onderhandelen over alles. Het overlegmodel is niet meer weg te denken uit Vlaamse gezinnen. En het is goed om je kinderen aan te voelen, naar hen te luisteren, met hen te praten. Alleen blijf je wel de ouder. Je kind is niet gelijk aan je partner, het heeft niet de levenservaring van een volwassene. Behandel het dan ook niet zo, en stel de grenzen. Je kind is geen gelijkwaardige discussiepartner. Je bent de ouder, jij moet de knopen doorhakken als dat nodig is.